

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ostrowie Wielkopolskim
z udziałem zainteresowanego J.P.
o ustalenie ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 grudnia 2025 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 28 lutego 2024 r., sygn. akt III AUa 364/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w
Ostrowie Wielkopolskim kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści)
złotych, wraz z ustawowymi odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c. -
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 grudnia 2022 r. (Nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Oddział w Ostrowie Wielkopolskim stwierdził, że J.P., jako osoba wykonująca pracę
na podstawie umowy zlecenia u płatnika L.

sp. z o.o. w K., polega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, wypadkowym, od 25 lipca 2020 r. do 31 lipca 2020 r. i od 1 października 2020 r. do 30 września 2021 r., ze wskazaną w decyzji podstawą wymiaru składek. J.P. z tytułu wykonywanej umowy zlecenia został zgłoszony w tych okresach tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 15 lutego 2023 r. (sygn. akt V U 71/23), wydanym w sprawie L. sp. z o.o., przy udziale J.P., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ostrowie Wielkopolskim, o ustalenie ubezpieczenia J.P., oddalił odwołanie.

Na skutek apelacji odwołującej spółki, Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 28 lutego 2024 r. (sygn. akt III AUa 364/23), oddalił apelację (pkt 1) i zasądził od L. sp. z o.o. w K., na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ostrowie Wielkopolskim, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, kwotę 240 zł, wraz z odsetkami w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiodła odwołująca spółka, zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, mianowicie:

1. art. 9 ust. 2c oraz ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez ich wadliwą wykładnię, co w konsekwencji doprowadziło do ich błędnego zastosowania;
2. art. 9 ust. 2c oraz ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji zobowiązanie płatnika składek do opłacenia składek ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego, podczas gdy tego rodzaju zobowiązanie składkowe w ogóle nie powstało.

Mając na uwadze powyższe skarżąca spółka wniosła o:

1. przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania, w oparciu o treść art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., albowiem istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów;

2. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w zmienionym składzie, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym oraz we wszystkich instancjach;
3. ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie sprawy, co do istoty;
4. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej spółki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
5. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność pełnomocnika odwołującej spółki.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca spółka wskazała także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, a konkretniej art. 9 ust. 4a u.s.u.s. i ust. 2c wskazanego wyżej przepisu. Konkluzja, na jaką wskazuje skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadza się do stwierdzenia, że zleceniobiorca - emeryt będzie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu umowy - zlecenia, o ile nie pozostaje równocześnie w stosunku pracy z innym pracodawcą. Natomiast, J.P. miał ustaloną emeryturę, a nadto był zatrudniony u innego niż odwołujący podmiotu na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem niższym niż minimalne, i dlatego w ocenie skarżącej nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania umowy zlecenia. Żadne orzecznictwo jednak we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zostało przez skarżącą spółkę wykazane – dopisek Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną, organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie – w

sytuacji przyjęcia i zasądzenie od skarżącej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej spółki nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Przypomnienia wymaga, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Niniejsza skarga kasacyjna nie jest pierwszą sprawą odwołującej spółki rozpoznawaną przez Sąd Najwyższy – w dotychczas rozpoznanych orzeczonego także odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do dalszego rozpoznania (sygn. akt

I USK 216/24 i I USK 218/24). Strona skarżąca także w tej, wywiedzionej przez siebie skardze kasacyjnej wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie - przywołane więc zostały dwie przesłanki przedsądu, zawarte w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i pkt 4 k.p.c. Przede wszystkim należy więc zwrócić uwagę, że wadliwy jest sam sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do jej dalszego merytorycznego rozpoznania – co świadczy o jego bezpodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać na istnienie potrzeby wykładni przepisów, czy też występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego - wymagających z natury rzeczy pogłębionych rozważań (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku.

Przechodząc natomiast do wskazanych przez stronę skarżącą przesłanek przedsądu należy podkreślić, że odwołanie się do przesłanki jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wykazać, w czym (w jej ocenie) wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto,

przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji, w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Takiej okoliczności strona skarżąca jednak nie wykazała. Z wniosku nie wynika w żadnym razie, że w rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z kwalifikowanym, widocznym „na pierwszy rzut oka”, naruszeniem przez Sąd odwoławczy wskazywanych we wniosku przepisów prawa.

Jeżeli natomiast chodzi o druga ze wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej przesłanek, tj. potrzeby wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), to niezbędnym jest wykazanie przez wnioskodawcę, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Stronę skarżącą obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r. I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. We wniosku nie wyjaśniono w ogóle na czym te wątpliwości interpretacyjne miałyby

polegać, nie wskazano także żadnych przykładów rozbieżności występujących w orzecznictwie. Nie można więc mówić o wystąpieniu przywoływanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Należy także przypomnieć, że ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, czego w niniejszej sprawie zabrakło. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy więc odwołać się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy, w ramach przedsądu, bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach

postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., w kwocie ustalonej na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1935), a w zakresie odsetek art. 98 § 1¹ k.p.c.

DS.

[a.ł]